

4.mai

NOVEMBER 1980



INNHOLD

VERY AKTIVISTER _ _ _ _ _	S. 3
OM HØGREAVVIKET I FORBUNDET	S. 4
NKS OG KVINNEKAMPEN _ _ _	S. 10
REVOLUSJONENS RESERVEARME _ _	S. 12
PARTIET UNDER SOSIALISMEN _ _	S. 13
HÅKON LIE KALTE SEG SOSIALIST	S. 15
FORSAG TIL DH - POLITIKK _ _ _ _	S. 18
BARE ROT I NKS _ _ _ _ _	S. 26

*Det finnes ingen
snarveier til utdannelse
og god jobb.*

Men NKS kan gi deg god hjelp.

VERV AKTIVISTER!



NKS har gjort en stor innsats i statsbudsjett-aksjonene, særlig i de større byene har markeringene på aksjonsdagene vært nesten helt avhengig av NKS si jobbing. NKS var den første organisasjonen som kom ut med propaganda om regjeringas angrep på student-økonomien. Vi har også markert oss bra med egen propaganda fram til aksjonsdagen. Hvordan vi skal følge opp aksjonene er det for tidlig å si noe om før vi har fått oppsummeringer fra flere lag og distrikt.

NKS har igjen vist at det er vi som kan mobilisere studentene til aksjoner. Kommunistene har vunnet tillit i aksjonskomiteer og som aktivister. Vi har kommet i kontakt med nye folk gjennom aksjonene. En svakhet i arbeidet vårt tidligere har vært styrkinga av den kommunistiske organisasjonen. Til tross for økt tillit og anseelse har vi ikke klart å verve til NKS. Dette er hovedregelen, det finnes hederlig unntak.

Vi har kommet et stykke på vei mht. å ta oppgjør med ideologien bak dette: Vi har markert oss som organisasjon, og vi er mindre redde for å ta kamp i frontene. Det som foreløpig mangler er de kvantitative resultatene.

Det vi må gjøre nå, -før studentene forsvinner fra Universitetene eller begraver seg i eksamenspugg, er å verve de vi har kommet i kontakt med gjennom aksjonene. Den mest effektive metoden er å spørre folk direkte om de vil bli med i NKS. Men det må taes særskilt grep om at det blir gjort, det må være sentralisme på vervearbeidet hvis vi skal kunne oppnå skikkelige resultater. Lagene og/eller interessekampfraksjonene

må diskutere verving på første møte. En kamerat må ha ansvaret for å følge opp vervinga. Dere må gå gjennom alle tenkelige personer som dere mener er potensielle NKS-medlemmer, lage målsettinger og gi hver enkelt i ansvar å kontakte dem de kjenner. Verving må taes opp på hvert møte for å kontrollere hvor dere står i forhold til målsettingene og forsøke å løse problemer som oppstår. Det må være ei kollektiv oppgave samtidig som den enkelte kamerat blir pålagt ansvar.

Alle lag må prioritere høyt å sette igang studiesirkler og å verve deltakere til disse. Hvis dere mener det er helt umulig å sette igang slike fordi dere har for liten kapasitet, må dere gå grundig gjennom lagets oppgaver og planer for å se om dere kan prioritere noe ned til fordel for å lede studiesirkel.

Verving er nest viktigste oppgave på NKS sin plan. Noen steder har det vært et visst tilslag av nye medlemmer, noen få lag har rekruttert bra, men den helt store innsatsen har uteblitt. Vi står nå i en gunstig situasjon for å rette opp dette. **FÅ FART I VERVINGA!**
FÅ AKTIVISTENE MED I NKS!

DEADLINE FOR NESTE NUMMER (JANUAR-NUMMERET) ER
20. DESEMBER

OM HØGREAVVIKET I FORBUNDET

1. INNLEIING

I partiet har det i løpet -79 og -80 vore ein omfattande debatt om problem i partiets arbeid. Eit sentralt punkt har vore den demokratiske sentralismen, særleg i samband med diskusjonen om dei fraksjonelle metodane til tidlegare formann for DS i Oslo AKP. Men også ei rekke andre spørsmål har vore oppe: synet på den leninistiske partimodellen, forholdet mellom sentral propaganda og lokalt arbeid, proletarietets diktatur, partidemokratiet. Gjennom diskusjonen er det blitt klart at det står viktige høgreavvik i partiet. Politisk utvalg i SK (september -80) formulerer sitt syn slik:

"Sentralkomiteens Politiske Utvalg (PU) hadde møte i september. PU sammenfatta erfarigene fra mange møter rundt omkring i landet og muntlige og skriftlige rapporter fra alle partidistrikt. Dette materialet viser at situasjonen i partiet er alvorlig. Erfaringene fra hele landet bekrefter at det fins en revisjonistisk høyrefare som truer partiets eksistens. Om høyretendensene får utvikle seg videre kan det føre til at partiet blir revisjonistisk eller blir splitta.

Utviklinga i den internasjonale ml-bevegelsen viser at i ml-beveg-

elsen ellers i Europa fins det også en omfattende høyreoppartinistisk tendens. Den blir reist kamp mot den leninistiske partimodellen, den væpna revolusjonen, proletarietets diktatur og andre sentrale punkter i marxismen-leninismen-mao Zedongs tenkning. Dette har ført til omfattende oppløsningstendenser, splittelser og tilbakeslag for et flertall ml-organisasjoner i Europa i den aller siste tida. I noen tilfeller har det ført til rein likvidasjon, slik som KPD i Tyskland som vedtok å oppløse seg sjøl.

Det vi ser i vårt eget parti er en del av den internasjonale tendensen. Hvis den får utvikle seg, står vi i fare for at femten års arbeid for å skape og utvikle et nytt kommunistisk parti blir ødelagt."

Det er mitt inntrykk at partiet i hovedsak er samd i at høgrefaren er viktigast no.

Sjølvs om vi NKS har diskutert ein del av desse spørsmåla i IM-rørsla vår (dem.sentralisme), meiner eg det er svært viktig at vi no gjer ei vurdering av korleis stoda er i NKS. Mitt syn er at høgrefaren er viktigast no og at det viser seg på ei rekke ulike område. Samstundes er det viktig å vere varsam på dei særegne forholda i NKS.

2. HOVEDTENDENSEN ER GOD

-5-

Mitt syn er at høgrefeila i NKS stod klart sterkare i NKS frå og med -78 og fram til landsmøtet enn det som er tilfelle i dag. Stikkord: omorganiseringa i NKS-leinga, nedlegging av Oslo DS, den ekstreme "lokallismen" nedbygging av det sentrale apparatet og dermed undergraving av sentralismen.

Det er viktig å vere merksam på at dette var i stor grad bevisst politikk fra NKS-leinga si side. Det låg ein filosofi til grunn for denne politikken som er grunnleggende anti-leninistisk: for grunnorganisasjonane sitt sjølstendige liv, blei kader og ressursar tatt fra det sentrale apparatet. Det stod også andre ultrademokratiske idear i NKS-leinga (m.a. i vedtektsdebatten) som må karakteriserast som klart høgre.

Resultatet av denne feilaktige linja var naturleg nok at NKS etterkvart viste tydelege oppløsnings-tendenser: oppløsning av de kommunistiske normene, dårleg fram-møte på lagsmøta, få møter, elendig disiplin, lite eksternt aktivitet, defatismen spredde seg, inga ny-rekruttering. Parallelt vaks det fram klare anti-marxistiske idear, klarast uttrykt i vedtektsdebatten. Det er ingen tvil om at våren og særleg hausten -80 representerer klare framsteg i forhold til tidlegare. Vi er i ferd med å bygge opp det sentrale apparatet, vi ser konturane av ei slagkraftig kommunistisk leing av NKS. Det er viktig framgang å spore i aktivitetsnivået medlemmene er mer entusiastiske og

viser seg eksternt. Vi sel meir KK enn tidlegare. Vi har byrja så smått å verve. Vi har opplagt fått meir tillit enn på lang tid i arbeidet vårt med statsbudsjett-aksjonane.

På grunnlag av dette er det rett å seie at vi er i framgang. Men vi må huske at det er snakk om en framgang i forhold til et NKS som var et synkende skip. Dessuten er det mi mening at framgangen lett kan bli kortvarig dersom vi ikkje samstundes skjønar at det er nødvendig med eit bevisst oppgjør med klare høgrefeil som framleis står - og tildels har styrka seg - i organisasjonen vår.

3. HØGREAVVIK I NKS

Eg vil konsentrere meg om nokre område som eg ser som særleg viktige. Dei to viktigaste er angrepa på den marxistisk-leninistiske teorien, særleg klart uttrykt i sosialismedebatten, og høgareavviket i det indre livet. Eg vil dessutan kort ta opp ein del andre område.

a. Sosialismediskusjonen

har vore frisk i NKS. Men det er viktig å vere merksam på at det i denne diskusjonen blir hevda synspunkt som ikkje har nokon ting med marxisme å gjere. Eg tenkjer på ulike variantar av parlamentarisk sosialisme. Det er ingen tvil om at synspunkt av typen: "dersom kommunistpartiet får 51% av folket mot seg ved valg, må det trekke seg" har oppslutning i NKS.

Sommarleirane viste dette klart.

Desse synspunkta fins på alle nivå i NKS.

Dette er ikkje plassen for polemikk mot desse synspunkta. Men eg vil meine at følgande saker er sentrale: -det er ytterst viktig at alle slags synspunkt kjem fram i denne debatten. Men det er like viktig at debatten evner å skille klinten fra klinten, sjå skilnaden på marxisme og borgarleg ideologi i disse spørsmåla. I flertalet av kommunistpartia i Vest-Europa er det no oppløsningstendensar, splitting eller degenerering m.a. fordi viktige deler av desse partia forkastar leninismens syn på proletariatets diktatur og partiet si ledande rolle under sosialismen. -diskusjonen om sosialisme har også vist at det her ikkje berre er tendensar som vil forkaste proletariatets diktatur. Like viktig er angrepa på den leninistiske partimodellen og tendensen til å ville likestille kommunistpartiet med borgerlige parti. Ikkje minst oppfatninga at "kommunistpartiet må konkurrere på lik linje om velgjarane sin gunst" er eit døme på dette. -metoden for å konsolidere NKS på marxismen-leninismen i desse spørsmåla må vere open diskusjon og konkret argumentasjon. Vi må avvise stempling og ukameratslig polemikk, samstundes som vi må drive diskusjon på marxismens og ikkje på revisjonismens grunnlag.

-det er mange uløyste problem i marxismen, ikkje minst i dette spørsmålet. Derfor er det viktig at denne diskusjonen held fram med målsetting å meisle ut ein strategi

for den norske revolusjonen. Men for gjere det er vi nøyddde til å gjere premissane klare: ein føresetnad for å kunne utvikle ein slik strategi er at ve evner å avvise reformismen og revisjonismen i dette spørsmålet.

Det er elles karakteristisk for NKS at det er ein grunnleggjande usikkerhet i ideologiske og teoretiske spørsmål. Det er fleire årsaker til dette, med det viktigaste er mangelfull skoloring. Derfor må dette etter mitt syn prioriterast opp i tida framover og bli ein heilt sentral del av arbeidet vårt.

b. Høgreavvik i det indre livet
- organisasjonsspørsmål - oppløysing av kommunistiske normer - liberalisme.

Eg nemde at det er mindre liberalisme no enn før. Men det betyr på ingen måte at dette problemet er løyst. I nokre distrikt og lag er det heller tilbakegang. Eit viktig skikt av gamle kameratar er svært passive, og i Oslo er under halvparten av medlemmene aktive. I nokre lag møter under halvparten på lagsmøta.

Dette er i realiteten eit like alvorleg høgreavvik som opne høgre-standpunkt i prisipielle spørsmål.: korleis skal vi kunne konsolidere vår organisasjon på marxismen-leninismen dersom ein stor del av organisasjonen ikkje møter på lagsmøta?

Det står ein tendens i NKS som unnlate å gjere noko med liberalismen, seie at det er naturleg osv.



Ikkje minst i den situasjonen vi står i no er nødvendig å slå fast at det er ingen andre muligheter for oss enn å leve enkelt, jobbe hardt og vere villig til å yte personleg offer.

Praktiseringa av den demokratiske sentralismen.

Det er lite opne angrep på den demokratiske sentralismen i NKS. Og det er ingen tvil om at vi har byrja å ta eit oppgjør med anti-sentralistiske idear. Hovedtendensen er at medlemmene vil ha sterkare leing og betre disiplin.

Men samstundes står det klare idear i organisasjonen som motsetter seg disiplin og ein demokratisk sentralistisk arbeidsstil:

-lagsmøta er i for liten grad innretta på å fatte vedtak. Vedtak som blir fatta blir ikkje sett på som forpliktande. "Lystprinsippet" er dominerende mange steder.

-motstanden mot direktiv er eit uttrykk for høgrevvik i org.-spørsmålet. Mange medlemmer ser på direktiv som ein byråkratisk metode for leing.

-Ideen om at sentralen er uviktig i forhold til det lokale arbeidet

eksisterer framleis i viktige deler av organisasjonen.

-vedtektene blir ikkje sett på som lover som skal følgast. Høgrevviket på dette området blir sterkt undervurdert på alle nivå i organisasjonen.

-studier på den demokratiske sentralismen blir ikkje drive på noko nivå i organisasjonen.

c. Høgrevvik i synet på sosialimperialismen.

Trass i klare og entydige vedtak i sentralstyret er det ein omfattande tendens til å nedprioritere det internasjonale arbeidet og særleg kampen mot sosialimperialismen. Mange medlemmer er influert av den moderne revisjonismen i dette spørsmålet. Polemikk mot SVs "kaldkrig-linje" og solidaritetsarbeid for Afghanistan er systematisk nedprioritert i heile organisasjonen. Vi har propagandert svært lite og dårleg for partiets militærpolitiske linje. Vi utnytter for dårleg mulighetene til å ta opp slike spørsmål på allmøter, i kvinneverrsla, Studentting osv.

d. Propaganda.

Her er det viktig framgang å spore

-vi har byrja gi ut slagkraftig sentral propaganda! Propagandaen i distrikta har også tatt seg opp. Men framleis blir det gjort viktige feil ved at det blir gitt ut for lite særeigen kommunistisk propaganda. Det er viktige skilnader mellom distrikta i nivået på propagandaen.

e."Fagkritikk".

Problemet, her er at vi ikkje har nok nokon utvikla kommunistisk politikk på dette området enno. Fagkritikk-omgrepet er diffust og dekker alt frå deltaking i det faglege miljøet til teoretisk kamp mot borgarleg ideologi. Ein viktig høgrefeil har vore at vi ikkje har prioritert **det siste**. I staden har vi prioritert mykje krefter på å arrangere debatt-møter som i og for seg er allright. (Reitgjerdet, skoleproblemer osv.), men slike tiltak må ikkje bli det einaste vi gjer på dette spørsmålet.

Etter mitt syn er det på tide å slutte å snakke om "fagkritikk". Dette omgrepet er ein arv frå den før-marxistiske studentradikalismen i 60-åra. Den gongen heitte det "ideologikritikk": småborgarleg ideologi (Marcuse, Frankfurter-skulen osv.) var grunnlaget for SVs fagkritikk. Det er ingen tilfældighet at denne "fagkritikken" har vore springbrett for karrieristiske SV-akademikere i 70-åra.

For marxist-leninistar på universiteta i 80-åra er det på tide å snu ryggen til denne varianten av borgarleg ideologi og i staden ta utgangspunkt i Engels og Lenins ord om betydninga av å reise den teoretiske kampen mot borgarleg ideologi. Dette må vere

rettesnora vår for dette arbeidet i tida framover.

f.Forholdet til SV.

Det er bra at vi har oppnådd aksjonseinskap med SV i mange viktige saker dei siste åra - særleg i interessekampen. Men samstundes har dette ført til at polemikken mot SV har forsvunne på dei fleste område, unntatt det internasjonale arbeidet. Resultatet er at mange vanlege studentar ikkje ser nokon reell skilnad mellom oss og SV lenger. Slik er vel ikkje realiteten kamerater? Også innafor utdanningspolitikken er det svært viktige skilnader. T.d. har SV i Oslo gått ut med støtte til Stortingsmelding 89 om innføring av teknisk orienterte studiar. Eg oppfattar deira linje på dette området som ei knefallslinje for statens politikk. På Studenttinget i Oslo fekk SV full støtte for si linje frå DKSF og dei andre borgarlege grupperingane.

Å unnlate å føre polemikk mot SV er eit alvorleg høgrevvik både i eit kortsiktig, taktisk perspektiv og i eit langsiktig, strategisk.

4.FORHOLDET MELLOM HØGRE- OG VENSTREFEIL

Fram til 1978 var NKS utvilsamt prega av alvorlege venstrefeil: under-vurdering av den lokale kampen, **oversentralisme**, store veikskaper i demokratiet, diskusjonsstil prega av stampling og harde slag, venstrefeil i taktikken i student-politikken.

Frå og med 1978 **skjedde** ei heilomvending som eg skreiv om tidlegare. I 1979 blei det f.eks.

ikkje sendt ut eit einaste direktiv frå sentralen. Oppgjeret med venstrefeila skjedde på grunnlag av massiv kritikk frå grunnplanet. I kjølvatnet av dette oppgjeret vart det gjort store overslag. (Eksempel: Nedbygginga av det sentrale appararatet.)

Vi kan seie at vi byrja oppgjeret med venstrefeila tidlegare ennpartiet, og ein god del av venstrefeila som framleis står i partiet er mykje mindre framtrædande i NKS.

Nokre kameratar meiner det ikkje er grunnlag for å seie at høgrefaren er viktigast no. Eg meiner å ha vist at dette umulig kan være korrekt. Er f.eks. venstrefeil framtrædande i det indre livet? I propagandaen? I fagkritikken? I den ideologiske kampen? Men vi skal absolutt vere merksame på at venstrefeil lett vil kunne dukke opp i eit oppgjer med høgrefeil. Det er vår eigea historie eit godt bevis på.

5. FARLEG Å UNDERVURDERE

HØGREFAREN!

Eg har vist at det fins alvorlege høgrefeil i vårt arbeid. Det er ikkje snakk om enkelte, tilfeldige feil, men om ein systematisk tendens som viser seg på mange områder. Dersom denne får utvikle seg vidare, vil den ikkje berre true dei framgangane vi har oppnådd,

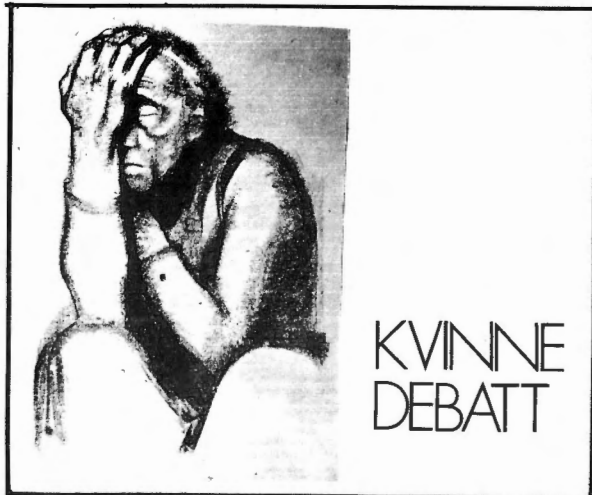
på sikt kan den få mange alvorlege følger.

Det er viktig å vere klar over at den framgangen vi har hatt den siste tida nettopp er oppnådd pga. at vi har byrja eit oppgjer med tidlegare høgrefeil.

Det fins ein god del kameratar som undervurderer høgrefeil. Vi må ikkje la oss bli blenda av ein viss framgang. Mitt syn er at nettopp den dårlege skoleringa i NKS gjer oss særleg mottaklege for høgreidear. Derfor er det nødvendig at vi tek særleg alvorleg på skolering og konsolidering av NKS. Dette må i tida framover prioriterast blant dei aller viktigaste oppgåvene våre. Her har sentralstyret og distriktsstyra eit særskilt ansvar.

Sentralstyremedlem.





NKS OG KVINNEKAMPEN

Det har i de siste 2 åra vært harde organisatoriske og politiske diskusjoner i Kvinnefronten(KF). Jeg skal ikke ta opp de organisatoriske spørsmåla her, bare de politiske, selv om de til en viss grad henger sammen. Når det gjelder de politiske sidene, har diskusjonene i hovedsak dreid seg om KFs analyse på kvinneundertrykkinga i dag, men også om andre spørsmål som f.eks. KFs rolle i forhold til generell politikk.

Fram til landsmøtet i KF i vår, var det store motståelser i fronten angående KFs til dels lettvinde analyse på kvinneundertrykkinga i Norge i dag. KF har alltid hevda at hovedsida ved kvinneundertrykkinga under kapitalismen er den materielle undertrykkinga som kapitalister og staten fører overfor kvinner ved å bruke de som reservearbeidskraft og benytte antall daghjems plasser som en slags innebygd markedsregulator på arbeidsmarkedet. Dette

mente "opposisjonen", deriblant meg sjøl, er ei bra analyse av virkeligheten, men problemet er at det er ikke nok å drive kvinnekamp kun på dette analysegrunnlaget. Konsekvensene blir som vi også har sett, at alle jentene i KF skal drive med daghjems kamp, samtidig med at det forgår hard kvinneundertrykking på mange flere områder som vi ikke retter kampen mot, fordi vi utifra vår snevre analyse mente at disse områdene ikke var så viktige.

De ideologiske sidene ved kvinneundertrykkinga har, som følge av denne linja, vært lite diskutert. Med ideologisk undertrykking menes her f.eks. holdninger som kvinner opplever, holdninger som at de er annenrangs, sexobjekter, svake osv. Andre sider ved den ideologiske kvinneundertrykkinga er dagens sosialiseringssprosess og forhold som at menn har objektiv interesse av å undertrykke kvinner. Videre er det andre sider ved den materielle

undertrykkinga som har vært lite diskutert som f.eks. kvinner i arbeids-, utdannings- og familie-situasjonen.

Jeg skal sjølsagt ikke under-vurdere pornokampen, daghjems kampen og abortkampen til KF som har ført til en del seire, men poenget mitt er bare at KF må kunne åpne mulig-hetene for å ta opp flere sider ved kvinneundertrykking, i alle fall må vi kunne innrømme at det er flere sider. Ved å redusere oss kun til en dagskravorganisasjon, vil vi for det første binde opp mange jenters ressurser til å jobbe med kun en ting, noe som i seg sjøl er lite tilfresstillende og fører til at mange jenter går lei (eventuelt melder seg ut også). Videre vil aktiviteten falle drastisk idet en sak blir uaktuell.

På landsmøtet blei det vedtatt ei plattform som ivaretar flere sider ved kvinneundertrykking som f.eks. de ideologiske. Landsmøtet var videre i hovedsak enig om at de materielle var grunnleggende i Norge i dag. Og dette synes jeg var bra. Plattformen er den beste KF noen gang, etter min mening, har eid. Den åpner muligheten for at jentene i fronten kan bruke sine kunnskaper og ressurser også på andre områder enn dagsaktuell kamp.

Med bakgrunn i de politiske diskusjonene innad i KF, skal jeg gå over til å si noe om NKS og kvinnepolitikk.

NKS som organisasjon har i de seinere åra ikke drevet med praktisk kvinnepolitikk. Men kun støtta KF organisatorisk. Dette betyr at

gutta i bevegelsen vår i svært liten grad har vært med på å diskutere kvinnepolitikk, noe som sjølsagt er feil. I en kommunistisk bevegelse er vilt å overlate kvinne-kampen og diskusjonene omkring denne kun til jentene. Særlig idet KF, som ialle fall organisatorisk, står nært knytta til ml-bevegelsen, har opplest og vedtatt ei analyse av den ideologiske undertrykkinga og man er stort sett enige i at menn har objektive interesser av å undertrykke kvinner. Det er altså ikke så enkelt lenger som å rette all kampen mot stat/kommune og kapitalister. En er også nødt til å analysere f.eks. forhold i familien. Fins det videre kvinne-undertrykking innad i den progressive bevegelsen? Hvilke sider ved kvinne-undertrykkinga er det viktig å være på vakt overfor også under sosialis-men? Skal vi ikke ende opp med en feministisk, men en kommunistisk analyse av kvinneundertrykkinga, er progressive av begge kjønn nødt til å diskutere dette sammen i organisatorisk sammenheng.

Siden vi er studentforbund er det også viktig å analysere hvilke holdninger kvinner møter i utdannings situasjonen som er kvinneundertrykkende. Hvorfor er det så få jenter på realfag, og hvorfor slutter flere jenter tidligere enn gutter osv.? Videre er det viktig for NKS å analysere de materielle forhold som hindrer kvinner i å ta utdanning, og vi må kunne stille krav.

I Handlingsprogrammet er det

et bra punkt om kvinnekamp, problemet er at det blir gjort lite med det i praksis. I beste fall blir det lett skyvd over på KF, noe som gjør at NKS, i praksis, ikke har noen linje for kommunistisk kvinnepolitikk på de høyere lærestedene. Hvor mange medlemmer er det som kan si de har diskutert f.eks. radikal kjønnskvotering i NKS-sammenheng.

Poenget mitt med dette innlegget er altså at NKS er nødt til å diskutere kvinnepolitikk, både mer allmenn kvinneundertrykking og spesielt hvordan kvinneundertrykkinga arter seg på høyere læresteder i pensum, i selve universitets-strukturen, ved materielle hindringer osv.

TRINE

REVOLUSJONENS RESERVEARME

Det er godt å vite at NKS er opptatt av å ta vare på kvinnes intellektuelle ressurser. Bevares ja, i handlingsprogrammet får vi en nydelig innføring om hvordan kjønnsrolletenkning hemmer kvinnene i utdannings situasjonen. Så langt, så greit. Men så leser vi i avsnittet om ideologiske hindringer: "NKS vil kjempe mot alle slike haldningar som både er eit alvorleg hinder for likestilling mellom kjønna og tyder ei sløsing med kvinnene sine intellektuelle ressursar. I ei strategisk perspektiv er det viktig at det vert utdanna mange kvinnelege intellektuelle som vil nytta kunnskapane sine og ferdighetane sine for arbeiderklassa og folket". (mine understrekingar)

Viktigheten av å styrke kvinnes utdanningsmuligheter reduseres altså til et strategisk spørsmål for revolusjons kampen. Hva er det NKS forstår med kvinnekamp? At kvinnebevegelsen primært er for å utklekking av revolusjonære kvinnelige kadre?

Spørsmålet er unødvendig stilt. Kvinnebevegelsen har alltid vært et redskap for m-l bevegelsen. I augustnummeret for 4. mai svinger partiet med høyreavvikspisken mot kvinnebevegelsen for ikke å ha prioritert kampen sosial-

imperialismen. I tillegg kritiseres det at det legges "for liten vekt på de samfunnsmessige årsaken til kvinneundertrykking og dermed undergraver forståelsen for nødvendigheten av å styre kapitalismen...."

Her er tydelig at man ikke har skjont stort av problemene Kvinnefronten har slitt med de senere åra. Utnytting av kvinnebevegelsen som revolusjonsskvern for m-l bevegelsen har resultert i at mange medlemmer ikke har fått tatt opp særegne kvinneproblemer og dermed forlatt kvinneorganisasjonen. Spørsmålet om ideologisk kvinneundertrykking ble presset fram gjennom lang kamp i Kvinnefronten. Men nå sees altså behovet for å skru igjen for den ideologiske kvinnekampen og føre disse "villedete" kvinnene tilbake igjen på rett spor.

Således er intervjuet med den nye lederen i Kvinnefronten i KK 20. sept. -80. Hvilke spørsmål får hun servert? Jo, hva mener hun om kvinnelig verneplikt og om hvorvidt Kvinnefronten skal engasjere seg i internasjonale spørsmål framover.

Reell kvinnekamp er kamp for kvinnes objektive interesser, ikke partiets. Og hva er (fortsetter s. 27)



*sosialisme
debatt*

PARTIET UNDER SOSIALISMEN

Generelt til debatten

Jeg har fulgt med i sosialismedebatten i KK og synes at det er bra at den også starter i dette bladet.

I forrige nr. får vi presentert to innlegg fra sommerleirdebatten som representerer to forskjellige syn og så et langt innlegg fra Mari. Er det sentralstyret/AU sin politiske linje som blir presentert i innlegget? Dersom det ikke er tilfelleså burde det vært toinnlegg med forskjellige syn. Denne debatten er akkurat startet, og personlig mener jeg at det er viktig at den fortsetter. At debatten fortsetter som en reell politisk debatt, der en i best mulig grad prøver å svare på motpartens argumentasjon. Målsettinga med debatten må være enhet, og det oppnår en ikke ved å stemple motpartens argumentasjon enten som revisjonistisk, høyreavvikende osv.

Innlegget til Mari:

Du/hun tenderer til å kalle de som ikke er enig i hennes politiske linje som parlamentarikere, at de egentlig burde være fornøyd med dagens borgerlige demokrati, og som spiss på det hele er det bilde av Mccarty med spørsmål om han og hans allierte skal få danne parti under

sosialismen. Jeg synes at det burde være et høyere politisk nivå på innlegg i avisa våres, og håper at dette ikke lar seg gjenta.

Over til selve innlegget:

For det første mener jeg at det viktig at vi har klart for oss idag hvilke prinsipper de politiske institusjonene i et sosialistisk samfunn bør organiseres etter.

Proletariatets diktatur er hovedprinsippet,

1) Diktatur over borgerskapet og de reaksjonære, som betyr at de ikke har rettigheter eller muligheter til å danne partier og til å organisere seg.

2) Demokrati for arbeiderklassen og dens allierte. Arbeiderklassen har gjennom revolusjon frigjort seg fra menneskelig undertrykking og utbytting. Demokrati for arbeiderklassen og dens allierte, innebærer at de skal være med på å styre og stake ut veien for det sosialistiske samfunnet. Sosialismen skal være et system der alle (ikke borgerskapet) har like rettigheter og like mye frihet, reelt og formelt folkestyre.

Partiet er arbeiderklassens fortropp, på bakgrunn av at arbeiderklassen slutter opp om partiet, at partiet ivaretar arbeiderklassens

interesser. Partiet er ledende under revolusjonen, og kan være det på grunn av at folk anerkjenner partiets ledelse og dets politikk som den mest korrekte, ellers har ikke partiet noe mulighet til lede folket.

"Proletariatets diktatur må være arbeiderklassens diktatur reelt ikke partidiktatur".

Mari sier at det ikke forutsetter et kommunistisk parti, jeg mener at det er nettopp dette utsagnet gjør. Det tar standpunkt for at den mest fremskredne klassen skal ha et reelt demokrati og utøve diktatur over borgerskapet.

Definisjon av partidiktatur, er at partiet ikke behøver å ivareta arbeiderklassens interesser/folkets interesser, partiet kan styre/regjere gjennom sin lovfesta særstilling mot arbeiderklassens/folks interesser. Sovjet er et godt eks. på partidiktatur og hvilke konsekvenser det har for arbeiderklassen/folket.

"Massene har alltid rett"

Mari tenderer til å latterliggjøre et prinsipp om tilbakekallingsrett ved å henvise til situasjonen idag. Tilbakekallingsrett er en metode som arbeiderklassen/folket under sosialismen kan benytte seg av dersom de er misfornøyd med representanter i regjeringa/partiet. Det er en metode for arbeiderklassen til å kontrollere/øve innflytelse over partiet, regjeringa, fagforeningene osv. En metode som fører til at partiet må ta alvorlig kritikk fra massene/folket.

Under sosialismen mener Mari at partiet må ha en særstilling. Ja, det er jeg enig i. Partiet må ha ei særstilling som arbeiderklassens fortrøpp. Det er ei særstilling som kommunistparti, som har leda revolusjonen, som har oppslutning fra folket, og må ivareta sin særstilling ved å ivareta arbeiderklassens/folkets interesser.

Spørsmål om flere partier/interessorganisasjoner:

- 14- Sosialismen i Norge vil arte seg helt annerledes enn sosialismen i Kina. Kan vi tenke oss sosialismen i Noege uten at andre partier enn det kommunistiske partiet eksisterer?

Dersom det skjer betyr det at alle småborgere, bønder og andre må undertrykkes og eventuelt deler av arbeiderklassen. Kommunistpartiet kan ikke ivareta alle interesser til folket etter revolusjonen, ergo er det fullt mulig med dannelse av andre partier/interesseorganisasjoner. Mao sier: "la alle tankeretninger strides", la de borgerlige ideene komme fram og partiet/arbeiderklassen skal avsløre dem.

Betyr dette at jeg egentlig ønsker en forsettelse av det borgerlige samfunnet, at jeg er parlamentariker? Absolutt ikke. Jeg har derimot ingen illasjoner om at alle menneskene forandrer seg totalt etter revolusjonen - at alle har en fundamantal tillit til partiet.

Det dreier seg om folk som har levd i borgerlige samfunn med visse borgerlige demokratiske rettigheter, og de ønsker seg et sosialistisk samfunn som er bedre ikke værre.

Kommunistpartiet må ivareta sin rolle som arbeiderklassens fortrøpp, lede klassekampen mot borgerskapet, skolere arbeiderklassen og massene i marxist-leninismen. Partiet må ha tillit til massene og arbeide for å fremme massenes interesser, da vil det i sin rolle som kommunistparti ha en særegen stilling i folks bevissthet.

Karoline,
Tromsø

HÅKON LIE KALTE SEG SOSIALIST

Karoline etterlyser den formelle statusen til mitt (Maris) innlegg, om det er NKS/AUs linje og hvis ikke, hvorfor det ikke er to innlegg fra NKS/AU. For det første har ikke AU gjort noe vedtak i forhold til sosialismedebatten (vi har ingen klar linje). For det andre mener jeg denne diskusjonen bør føres fritt der både NKS/AU og andre medlemmer av NKS kommer fram med sine meninger. Grunnen til at jeg undertegna innlegget mitt med en signatur som er kjent som AU-medlem, var fordi jeg mener det kan være en fordel om medlemmene får vite hvem som mener hva i denne diskusjonen.

PARLAMENTARIKERE?

Hemmer det debatten at politiske linjer får betegnelsen parlamentarisme? Min mening er at en del standpunkt i sin konsekvens opphever parlamentarismen som høyeste form for demokrati. Som vi må bevare under sosialismen. Jeg påstår ikke at NKSere vil bevare det kapitalistiske systemet, men det er en sterk tendens til å gjøre demokratiet under kapitalismen vakrere enn det er.

Jeg vil påstå at Karoline gjør litt av denne feilen: "Det dreier seg om folk som har levd i et borgerlig samfunn med visse borgerlig demokratiske rettigheter, og de ønsker seg et sosialistisk samfunn som er bedre ikke verre!" Jeg tolker dette, - sammen med andre ting i Karolines innlegg, på den måten at vi må ta med oss inn i sosialismen de borgerlig demokratiske rettene vi ser på som goder under kapitalismen.

SOSIALSIMEN - FORBEDRA UTGAVE AV
KAPITALISMEN?

Har noen påstått dette? Nei, men en del argumenter som brukes i sosialismedebatten legger opp til et slikt syn. Det er heller ikke noe rart at slike ideer dukker opp. Vi tilhører en generasjon som har vokst opp i en periode hvor kapitalismen har vært relativt stabil og fredelig, - i hvert fall i vårt hjørne av verden. Jeg tror det er noe av grunnlaget for at vi tar det borgerlige demokratiet som utgangspunkt for hvordan vi tenker oss at demokratiet skal fungere under sosialismen.

Vi har problemer med å tenke oss sosialismen som et samfunn kvalitativt forskjellig fra kapitalismen. Dette gjelder ikke bare for de som står for andre syn enn meg sjøl, jeg har sjøl ingen ting å sette i stedet for de ideene jeg tilbakeviser (jeg mener likevel det er riktig å argumentere imot så lenge jeg mener disse ideene er feilaktige). Jeg vil påstå at diskusjonen om flere partier eller ikke under sosialismen er et temmelig perifert spørsmål i diskusjonen om det sosialistiske demokratiet.

PROLETARIATETS DIKTATUR

Det er ikke så vanskelig å bli enige om hovedprinsippene for proletariatets diktatur: diktatur over borgerskapet og de reaksjonære og demokrati for folket. Men i dette ligger mange problemer. Hvordan skal borgerskapet og reaksjonære defineres? Det gamle borgerskapet vil relativt fort forsvinne som økonomisk klasse men vil bestå som sosial klasse langt inn i sosialismen (kulturell bakgrunn, tradisjoner som herskerklasse, internasjonale forbindelser). Hvordan skal denne klassen undertrykkes? Hvilke rettigheter skal de innrømmes? Det er klart at kommunistene må ha en taktikk over-

for det tidligere borgerskapet, det er ingen -16- ere og mer begrensa målsetting.
vits i å konsolidere denne klassen til en blokk
mot proletarietets diktatur.

Karoline mener det er usaklig å bringe
Mccarty og Håkon Lie inn i denne diskusjonen.
Men jeg mener det har et poeng. Håkon Lie
tilhører et parti som har sosialismen på pro-
grammet (det skal visstnok strykes nå). Under
sosialsimen vil det helt sikkert oppstå uttallige
grupper (partier?) med progressive program,
grupperinger som støtter sosialsimen i ord og
motarbeider den i handling. Hvordan skal disse
behandles? Hva om de får masseoppslutning i
deler av arbeiderklassen ved å utnytte proble-
mer i den sosialistiske oppbygginga? Er dette
en søkt problemstilling?

Jeg mener at slike situasjoner kommer til
å oppstå i et sosialistisk Norge. Arbeiderklas-
sen og folket vil slutte opp om den sosialistiske
revolusjonen på ulikt grunnlag, nivået i forstå-
elsen av hva sosialismen innebærer vil være
høyst forskjellig hos folk.



Sosialistisk idyll?

PARTIER / INTERESSEORGANISASJONER

Jeg mener det er feil å sette likhetstegn mel-
lom partier og interessorganisasjoner. Polit-
iske partier er knytta til bestemte klasser og
har som mål å vinne makta i staten. Interes-
seorganisasjoner derimot har en mye snevr-

Jeg er helt for at ulike grupper danner
interessorganisasjoner, jeg tror dette vil være
helt nødvendig innafor noen områder. Et godt
eksempel er særegen kvinneorganisering. Det
vil ta lang tid før kvinneundertrykkninga er opp-
heva, og det er ikke bare et spørsmål om å nå
det økonomiske grunnlaget for kvinnefrigjøring.
Kvinnene må sjøl føre en lang og hard kamp,
bl.a. mot borgerlig ideologi, - en kamp som
vil vinne større gjennomslag om kvinnene står
samla i egne organisasjoner.

Men dette er noe helt annet enn å gå inn.
for organisering etter klasseinteresser, parti-
organisering. Karoline sier at Kommunistpar-
ti et ikke kan ivareta alle klassers interesser.
Det er tildels riktig. Det vil eksistere et hav
av motsigelser under sosialsimen, klasse-
motsigelser og motsigelser innafor klassene. Det
vil stilles mange krav til den sosialistiske sta-
ten som vil være helt umulig å etterkomme
umiddelbart.

Det er nødvendig å ha klart for seg at sos-
ialismen er et overgangssamfunn fra kapital-
isme til kommunisme, sosialsimen vil gradvis
kunne oppheve motsigelsene som har oppstått i
klassesamfunnet.

Disse motsigelsene løses ikke ved at klas-
ser/grupper organiserer seg i partier som
kjemper mot hverandre. Er jeg prinsipielt
mot flere partier under sosialsimen? Nei, jeg
mener dette er et taktisk spørsmål. Det kan
sikkert være gunstig for den sosialistiske opp-
bygginga at opposisjonen får lov til å organisere
seg (gjørne i partier). Som Karoline også på-
peker: La de borgerlige ideene komme fram
og arbeiderklassen / partiet skal avsløre dem.

Det jeg vil avgrense meg fra, er å si at
flerpartisystem på noen som helst måte betyr
utvida demokrati for arbeiderklassen og folket.
Vi må kunne tenke oss reelt demokrati for
folket under sosialismen, uten at det settes i
sammenheng med borgerligdemokratiske retter

I denne debatten er det stort sett enighet om at kommunistpartiet må være den ledende krafta i bygging av det sosialistiske samfunnet. Striden står om hvordan partiet skal befeste sin ledelse. Spørsmålet dreier seg om hvordan vi skal hindre at partiet degenererer /hvor-
dan vi skal hindre at partiet fortsetter å ha ledelsen om det degenerer

Men saken er at så lenge kommunistpartiet reelt sett er ledende i den sosialistiske staten, vil partiet ha ganske stor makt og innflytelse. Det er ingen enkelt sak for folket å avsløre om borgerskapet har tatt makta i partiet, det gir sikkert ingen umiddelbar virkning på den praktiske politikken. Jeg stiller spørsmålet: Vil et borgerskap (nytt borgerskap) som har gjennomført kontrarevolusjon i en sosialistisk stat la seg avsette uten kamp? Og vil denne kampen bli lettere hvis partiet ikke har formell særstilling?

For det første vil jeg påstå at et degenerert kommunistparti ikke vil gi fra seg ledelsen sjøl om denne ledelsen er valgt av folket med tilbakeløpingsrett. (En liten bemerkning: partiledelsen og statsledelsen må ikke være sama organ). Et degenerert "kommunist"parti ved makta er borgerskapet ved makta. Borgerskapet kan bare styrtes ved at arbeiderklassen

For det andre vil grunnlaget for at kommunistpartiet degenererer ligge i partiet. Dette påvirkes sjølsagt av ytre faktorer. Men det avgjørende er partiets tradisjoner, bånd til massene, klassesammensetning, medlemmenes teoretiske og praktiske skolering i kommunisme osv. Svært avgjørende i denne sammenhengen er hvilke tradisjoner partiet utvikler under kapitalismen.

Til Karoline:

Jeg synes innlegget ditt er noe allment og litt uklart, og jeg har ikke helt klart for hva du og jeg er uenige/enige om. Håper derfor du vil fortsette å delta i debatten og presisere standpunktene dine.

Mari

FORSLAG TIL DH - POLITIKK

Dette er et forløpig utkast til en slags plattform for NKS om Distriktshøgskolene. Jeg har ikke noen egen erfaring med DH-skoler og dette utkastet er derfor basert på lesing og samtaler. Det inneholder derfor sikkert en rekke feil og unøyaktigheter. Dessuten kan det godt være det stiller problemene helt feil. Men det er bedre å skrive noen feil enn ikke å skrive noe som helst. Dette må derfor sees på som et førsteutkast som bør se nokså annerledes ut når det er ferdigbehandla.

1. HISTORIKK

- DNAs utdanningspolitikk.

Når det gjelder en generell omtale av DNAs utdanningspolitikk, viser jeg til sommerleir-innledninga. Her bare et kort resyme. Staten og borgerskapet trenger utdanning, de trenger folk med grundige kunnskaper i en del fag, og det trengs forskning. Samtidig er utdanning dyrt, og borgerskapet har også en del problemer med å bruke utdanninga som ideologisk redskap. Det er f. eks. en grunnleggende motsigelse mellom vitenskap (som i sin kerne er et oppgjør med dogmer) og ideologi (som i sin kerne er dogmer). Borgerskapets løsningsmodell er gjennom 70-åra blitt helt klar: LIVSLANG LÆRING. Høyere utdanning skal omformes til et kortere høyere studium etter artium (2-3 år) og deretter jevnlig etterutdanning.

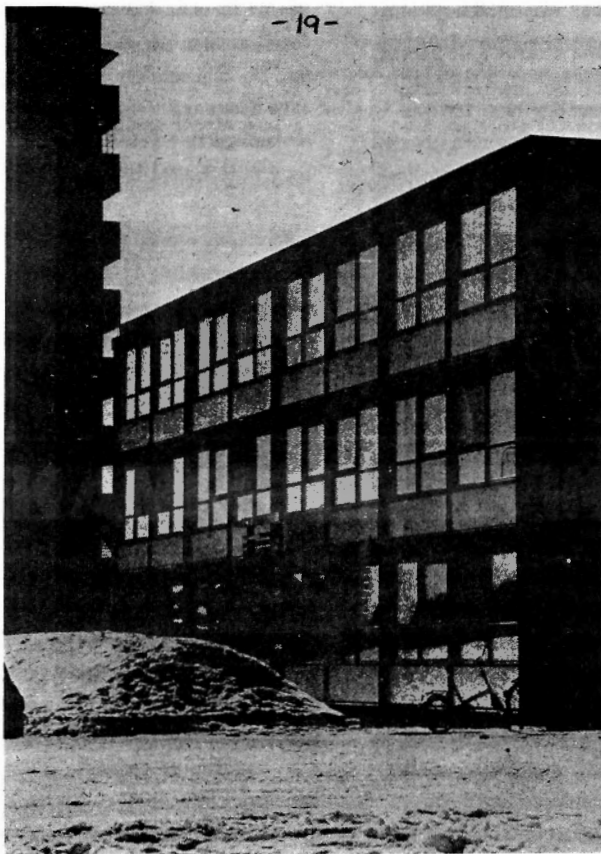
Distriktshøgskolene er det fysiske synlige resultat av en slik politikk. DH-skolene gir i dag i hovedsak 2-årig yrkesretta utdanning

og er et senter for deltids- og etterutdanning.

Samtidig er DNAs utdanningspolitikk prega av dette partiets spesielle dobbeltstilling som monopolkapitalens forvalter på den ene siden, og avhengigheten av sin sosiale basis i arbeiderklassen og småborgerskapet på den andre siden. DNA må derfor til enhver tid (i alle fall fram til nå) begrunne sin politikk i sosial demagogi og sukre pillene med noen student-, distrikts- eller folkevennlige fraser. En del av disse frasene vil sjølsagt manifestere seg i utdanninga, derfor har også DH-skolene en del positive sider som er viktige å bygge på, nå som det er helt klart at det er fullstendig meningsløst å avvise eller avskaffe dem.

Noen eksempler: Stortingsmelding 17 som er DH-skolenes grunnlag; oppfordrer til eksperimenter med undervisning, fag, eksamen og evaluering. En del DH-skoler har grepet fatt i dette og oppretta en del bra tiltak. DH-skolene ligger i distriktene, sjøl om de ligger i sentrene i distriktene. På en del steder har dette ført til nyttig forskning for befolkninga osv.

En viktig del av DNAs utdanningspolitikk er å skille forskning og utdanning. Dette gjøres for å skille utdanninga av teknokrater fra et kritisk forskningsmiljø. (Et forskningsmiljø må på et vis være kritisk). For utdanning av teknokrater, lærere, helsepersonell osv. er denne kritiske grunnholdning skadelig for kapitalen, dysfunksjonell. DNA har derfor satset mye på å skille utdanning og forskning.



Studentboliger i Kristiansand

Opprinnelig var det meningen at det ikke skulle forskes på DH-skolene. Dette møtte imidlertid massiv **motstand** og kampen mot en forskningsløs DH-skole ble kronet med seier. På denne måten ble det spent bein under en av de viktigste forutsetningene for at DH-skolene skulle spytte ut tilpassa arbeidskraft i store mengder. Seieren i kampen om forskninga har vært uhyre viktig for mulighetene på DH-skolene.

- Ottosen-komiteen.

Tanken om distriktshøgskoler kommer fra

Videreutdanningskomiteen (Ottosen-komiteen).

Denne komiteen la i sine innstillinger opp til en storstilt omstrukturering av høyere utdanning i retning kurssystem, kortere utdanninger, strømlinjede osv. Forslagene møtte enorm motstand, og pga. denne ble DH-skolene plukka ut som egen sak og fremma for Stortinget allerede i 1969. Dette skjedde så raskt at flere røster på Stortinget undret seg over nødvendigheten av en slik ekspressbehandling.

Men årsakene til hastverket var åpenbar.

Det var umulig å rasjonalisere Universitetet etter Ottosen-komiteens modell på kort sikt:

Kapitalens behov for arbeidskraft på

"mmelom-teknikker-nivå" var imidlertid stort, det måtte opprettes en utdanning for slike. DH-skolene kunne markedsføres som distriktsvennlige, likestillingsvennlige osv. Det var kort sagt mulig å innføre en strukturrasjonalisert utdanning ved å forkle den som distriktsutbygging. Situasjonen i dag viser at det var i hovedsak bløff. Elevene kommer i liten grad fra distriktet og de forsvinner stort sett til byene etter endt utdanning.

Men i en rus av grønne fraser ble det oppretta prøvedrift på først tre steder: Stavanger, Kristiansand og Molde. Typisk nok ble hovedstudiet på alle disse plassene en to-årig administrativ/økonomisk utdanning. Den var "tverrfaglig" i den forstand at studiet bestod av biter av en rekke fag. Studentene lærte altså ingen ting skikkelig, men lærte litt om en rekke ting slik at de kunne bli effektive funksjonærer. "Eksperimentet" med eksamen og evaluering bestod av kurs- og vektallsystem med opptil 5 eksamener hvert semester. (I en parentes: Vektallsystemet er effektivt ved at det trekker studentene gjennom studiet. Svært få fullfører ikke, slik at utdanninga blir rasjonell sett fra ståstedet til dem som betaler herligheta.)

Etter hvert ble det også oppretta prøvedrift en del andre plasser. I utgangspunktet var det viktig for staten å vise at DH-skolene kunne bli noe bra. Det var derfor forholdsvis rikelig med midler i startfasen og direktørene/rektorene fikk forholdsvis frie tøyler til å opprette tilsynelatende populære studier som kunne trekke mange studenter til DH-skolene. På denne måten skulle de vise sin levedyktighet. På denne måten ble det oppretta medialinje i Volda, miljøvernlinje i Bø, samfunnspolitikk i Lillehammer osv. Denne "andre generasjon" DH-skoler synes å ha utvikla det beste fagtilbudet, men det er en viktig hake ved det: Studiene ble oppretta uten noen behovsanalyse.

Det er fortsatt ikke oppretta noen stillinger for dem som blir utdanna på miljøvernlinja i Bø. De færreste får derfor relevant arbeid med bare denne utdanninga. Det samme gjelder lok alplanlegging i Volda, der det også synes umulig å få jobb uten tilleggsutdanning.

- Sortingsmelding 17.

Sortingsmelding 17 (74/75) ble den endelige godkjenning og oppretting av DH-skoler. Det ble fastsatt at det skulle bygges en DH-skole i hver region (som ble hvert fylke i motsetning til Ottosenkomiteen som tenkte i større regioner). Idag er det bare Nord-Trøndelag, Vestfold og Buskerud som hverken har universitet eller DH. Hensikten med St.melding 17 var den samme som med Ottosen-komiteen (som meldinga bygde på): Billigere, kortere utdanning til flere, mer direkte innretta etter kapitalens kortsiktige behov. NTH og ingeniørskolene var idealet, magisterstudiene den store, stygge ulven. DH-skolenes oppretting inngikk som et naturlig ledd i denne politikken.

Utenom den formelle godkjennelse, som var nokså formell, var de regionale styrene den viktigste konsekvensen av St.melding 17. Meldinga slo fast at hver region (fylke) skulle få et felles styre for all høyere utdanning med et flertall "samfunnsrepresentanter". Disse samfunnsrepresentantene" er sjølsagt i praksis blitt direktører og konsulenter, ikke arbeidere og fiskere.

Kampen mot de regionale styrene sto i sentrum i kampen mot St.melding 17. Det førte også til at styrene fikk mindre makt enn DNA opprinnelig hadde tenkt seg.

Et annet viktig stridsspørsmål var fysisk integrering av skolene i studiesentra. DH, PH, sosialskolers osv skulle ligge en og samme plass sånn at skolene kunne dra nytte av hverandre. Det kunne f.eks. arrangeres fellesforelesninger. Denne rasjonalisering i retning kjempeforelesninger og oppløsning av ankeltskolene mott-

te kraftig motstand og har vel egentlig ikke blitt noe av. Det er bare i Alta at DH og PH har blitt fullstendig integrert, men man er nå iferd med å dele opp skolen igjen. Det er usikkert om kampen mot studiesentra var riktig. Det kan diskuteres om isolerte småskoler i lokalmiljøer er spesielt progressivt, bl. a.-vil det bety enorme faglige problemer for det vitenskapelige personalet, særlig ettersom ingen av skolene i det regionale systemet gir hovedfags- eller hovedfagslignende undervisning. En enslig sosiolog på den nye sosialskolen i Florø vil neppe ha de beste muligheter til å utvikle seg faglig. Den nye DH-skolen på Rena er lagt i et miljø der det ikke finnes noen ungdom overhode.

- Velferd

DH-skolene ble bygd uten at det samtidig ble bygd opp velferdstilbud. De første åra var mangelen på hybler, daghjem osv. prekær. Idag er det blitt noe bedre, men i Bø f.eks. finnes ikke en eneste daghjems plass.

2. SITUASJONEN I DAG

- Tibud

DH-skolene idag gir to typer undervisningstilbud. Det gir kortvarig, yrkesretta utdanning på 2 eller 3 år som fører fram til tittelen DH-kandidat (som egentlig ikke er noen tittel). Den overlegent største av disse er øk./ad. retnings som fullstendig dominerer en rekke skoler og finnes på samtlige. Utdanninga kvalifiserer til stillinger på mellomnivå i statlig, kommunalt og privat byråkrati.

Samtlige av disse "egentlige" DH-studiene er tverrfaglige, dvs. at de inneholder elementer fra forskjellige "fag", da forstått etter den tradisjonelle faginndeling på universitetene. Denne såkalte "tverfagligheten", eller "kafeteriasystemet" som kurssystemet tidlig ble døpt) betyr i realiteten at studentene bare såvidt berører overflaten på de enkelte

21- fagene. Denne situasjonen er uholdbar både for lærerne og studentene og strukturen i seg sjøl har pressa fram et krav om å utvide DH-skolene i lenden. De enkelte faglærerne ser det som helt nødvendig å utvide undervisninga på sitt felt for at studentene i det hele tatt skal få en forsvarlig innføring. Men ettersom departementet konsekvent har avslått forsøk på å utvide utdanninga, har dette indre presset ført til et press på den to-årige utdanninga, som gjør det mye mer pakka og studentene mer pressa. I Bø har studentene ved en anledning vedtatt å begynne studiet fjorten dager før i august for å komme seg gjennom det nødvendige.

Den andre hovedtypen studier ved DH-skolene er tradisjonelle grunn- og mellomfag av universitetstypen. Opplegget av disse fagene er i stor grad blitt universitetskopier, klart i strid med de uttalte målsettinger i St. melding 17 om eksperimentering med fag, innhold, form. Årsaken til dette ligger i eksamenslova. Den slaår fast at bare universitetene kan tildele grader (cand.mag, cand.philol, osv.) Dette betyr at universitetene godkjenner fagopplegget ved DHene i praksis. Det vil være meningsløst for en DH å lage et ett-årig studieum, f.eks. historie som ikke ble godkjent av universitetet som del av en grad. Det er Nasjonalt Koordineringsvalg (NKU) som godkjenner eksamener. Dette organet har aldri gjort seg særlig bemerket ved nytenkning omkring undervisnings og eksamensopplegg og bekrefter tesen om universitetslærernes grunnleggende konservativisme i slike spørsmål. Denne konservativismen fungerer tidvis progressivt som motvekt mot DNAs raseringsplaner av høyere utdanning, men i dette tilfellet fungerer den direkte hemmende. Helt fra DH-skolene ble starta har det derfor vært et krav at DH-skolene sjøl skal få dele ut grader. (For DHene vil det i praksis si cand. mag grad). Dermed ville DH-skolene sjøl kunne godkjenne sine fagopplegg og bli mindre avhengig av professorenes forholdsvis snevre

og øk. ansvarlig på heltid og 3 udugelige folk i sentralstyret.

Oversikt over Distrikthøgskolene i Norge

- Rena. Hedemark DH er den nyeste skolen. Har øk./ad. linje. Plassert i bushen der det hverken finns lokal ungdom eller annen ungdom under utdanning. Kommer til å få et snevert faglig miljø. Reasjonære representanter til DHL der de i år stilte som observatører. Neste år vil de få full status, noe som sannsynligvis vil vippe DHL for godt over i konservativ retning.

- Alta. Finnmark DH er lærerskole og DH i et. Eneste stedet i landet der DH og PH er blitt integrert. DH har utdanning i idrett og språk pluss en to-årig linje i menighetsarbeid (!)

- Sogndal. SFDH er en relativt bra skole med helhetlige utdanninger, sjøl om natur- og miljølinja har vekttall og kurs. Ligger i et stort skolesentrum. Velger alltid Sos.frontere til DHL.

- Stavanger. Den mest ekstreme kurs- og vekttallskolen. Sentrum for oljeutdanning og samarbeider med Stiftelsen Rogalandsforskning som i hovedsak driver oppdragsforskning for oljeindustrien (men også andre OK ting). Svært mange deltidstudenter.

- Halden. Liten sidrompa skole. Visstnok umulig å få igang noe som helst. Fins også PH i byen. DH har øk./ad. linje.

- Kristiansand. Agder DH har mye teknisk utdanning, kurs- og vekttallsystem. Men har også kulturlinje og mange bra lærere. Kristiansand har også PH. Mange deltidstudenter.

- Grimstad. Underavdeling av Kristiansand. Egentlig en ingenørskole. Sikker konservativ.

- Bø. Freakeskolen. Natur- og miljølinje, lokalhistorie, kulturarbeiderlinje. Helhetlige studier. Sikker rødgrønn bastion.

- Bodø. Klart todelt DH. En øk./ad. linje av tradisjonell art. Dessuten sosiallinje. Elevene ved sosiallinja er organisert i FR. DHL er nå plassert i Bodø, med konservativ leder

- Volda. Møre og Romsdal DH, avd. Volda er en av de to-tre beste DH-skolene. Helhetlig utdanning, lokalorientert, m.a. lokalhistorie, kommuneadministrasjon, dessuten medialinje. Aktiv skole. Sjøkkerer lokalmiljøet med jevne mellomrom. Sikker progressiv bastion.

- Molde. Streng øk./ad. skole. Transportlinje. Konservativ.

- Lillehammer. Helhetlig utdanning. Samfunnslinje, ped.

- Trondheim økonomiske faghøgskole. Ikke DH-skole men med i DHL. Sikker konservativ.

3. BLØFFENE

Som tidligere nevnt er DH-skolene den fysiske manifestasjon av Ottosenkomiteen og derigjennom DNAs utdanningspolitikk. Det er imidlertid meningsløst å kreve DHene nedlagt. Vår politikk må derfor være å gjøre DH-skolene best mulig. For å oppnå det må vi ta utgangspunkt i de motsigelser som finns i DH-systemet, og som tenderer til å presse fram progressive endringer. Men skal disse få overtaket er det nødvendig å mobilisere studentmassene på DH-skolene til kamp for kravene. Det nytter lite å sette seg til å vente på at de indre motsigelsene i DH-skolenes undervisningsystem vil sprengne rammene som DNA-regjeringa legger opp for dem.

Alle disse kravene vil møte (og møter) innbitt motstand fra departementet. Dette skyldes at samtlige krav, om de fikk større gjennomslag ville kunne bryte ned hele poenget med DH-skolene: Den billige, effektive utdanninga, skillet forskning/undervisning

Distriktsbløffen.

Som nevnt ble DH-skolene lansert under et "grønt" feniss om distriktsutbygging. Dette har aldri vært ment som noe annet enn et ferniss. I så fall burde departementet grepet inn mot måten skolene fungerer på idag. I stedet griper departementet inn mot forsøk på å knytte

skolene nærmere til distriktene. Både lengre utdanning (som ville gjøre det mulig å jobbe med bare DH-utdanning også utenom øk./ad. linja) og ekskursjonsmidler ville knytte skolene til distriktene. Men begge deler blir avvist.

I vårt arbeid er det viktig å avsløre at DH-skolene slett ikke er distriktutbygging, men det er også taktisk gunstig at de er lansert som distriktutbyggingstiltak, dette vil gjøre det mulig å bruke regjeringas egen argumentasjon til fordel for våre krav.

- Likestillingsbløffen.

Så lenge det er umulig å fullføre studiene ved en DH-skole vil skolene i liten grad kunne gi kvinnene spesielt gunstige utdanningsmuligheter. Kvinner er som kjent vanligvis avhengig av å bo der mannen jobber. DH-skolene ble derfor ^{også} lansert som et tilbud til folk som ikke var mobile, dvs. gifte kvinner. I dag må imidlertid svært mange dra til universitetene for å avslutte utdanninga, samtidig som det ikke finns jobb i lokal miljøet for kvinner. I tillegg finns det heller ikke daghjemsplasser.

4. PAROLER

- Utvidelse av yrkesretta studier.

Det finnes indre drivkrefter i de tverrfaglige studiene som presser dem ut i bredden. Vi er nødt til å stille krav som fører til at studietida forlenges. Dette vil også være gunstig av andre hensyn: Det vil føre til mer stabilitet i studentmiljøet, det vil gjøre det lettere å få jobb, det vil kunne gi mer tid til utenomfaglig aktivitet av politisk, sosial og kulturell art.

Samtidig må vi stille krav til de yrkesretta studiene. De må ble mest mulig helhetlige og minst mulig kurs- og vektall oppdelte. I dag er det svært stor forskjell på kurslengda og eksamenstallet. Vi må kreve minst mulig oppsplitting og færrest mulig eksamener.

-23- DH-skolene inn under esamenslova.

DH-skolene må sjøl få tildelt grader. Dette vil ha mange positive effekter: For det første vil det svekke universitetsprofessorenes grep om universitetsfaga. De eksperimenter som DH-skolene til dels har stått i spissen for, vil kunne videreføres. (Også her vil st.melding 17 kunne brukes aktivt.) Slik egen grad-tildeling vil dessuten kunne gjøre det lettere å ta hele grader bare på DH, f.eks. en DH-skole med de distrikts- og kjønnsmessige fordelene dette vil gi.

Men skal DH-skolene få tildelt cand.mag-grad må ex.phil. innføres på DH som obligatorisk, i hvert fall for dem som skal ta slik grad. Opprinnelig var det meningen at DH-skolene skulle ha noe som ble kalt allmenfag, som på mange vis tilsvarete ex.phil. Disse almenfagene ble det sjølsagt ikke noe av (de er unyttige). Men også her kan St.melding 17 brukes til å underbygge våre krav. Det ble dessuten nedsatt en egen komite i 1969 som laget forslag til hvordan almenfagene skulle se ut. Her er det en god del å hente (Lagt fram 6.12.69).

KUD er sterkt imot å gi DH-skolene eksamensstatus. Dette skyldes to ting: For det første vil det forlenge studiene på DH. Dette blir dyrt og uten større bevilgninger vil det sende færre studenter gjennom mølla. KUD er dessuten ikke i stand til å verdsette fag hvis oppgave er å gi studentene kritisk innsikt, spesielt ikke så lenge hensikten med DH-skoler er å utdanne studenter uten kritisk innsikt. (I en parantes er det verdt å nevne at SVer og tidligere nestleder i NSU, Per Telhaug, nå sitter i KUD og argumenterer mot ex.phil. på DH, et glimrende eksempel på hvordan SVerne er blitt sin jobbsituasjon bevisst gjennom aktiv "fagkritikk")

For det andre tenker KUD i baner omkring det regionale høyskolesystemet. Dvs. hvis DH skal inn under eksamenslova, skal PH, sjukepleiere, tekniske skoler osv. også inn under lova. Dette sier en del om hva slags karakter det regionale høyskolesystemet har. DH-skol-

ene skiller seg klart fra PH og teknikere ved at de er langt mer vitenskaplige. Her drives forskning og utdanning i deler av universitetsgrader. Mens PH og teknikere er langt mer yrkesorientert. Det sier også en del om at DH-skolene ikke har blitt de broilerfabrikkene som meningen var.

- Hovedfagsundervisning.

St.melding 89 om høyere teknisk utdanning går inn for videregående studier fram til siv.ing. grad ved rogaland DH. Dermed er det i prinsippet åpent for at DHene kan gi utdanning på hovedfagsnivå. Det er sjølsagt typisk at det er sterkt etterspurte oljeingeniørene KUD prioriterer, og at KUD like konsekvent avslår alle andre forsøk på opprette hovedfagsutdanning. Men Lillehammer er igang med konkret planlegging av hovedfag, og vil etter all sannsynlighet sette igang uansett hva KUD sier. Dermed er vi igang.

Hovedfagsundervisning er svært viktig for forskningsmiljøet ved DH. Riktignok har DH-studerenter på lavere nivåer vært langt mer forskningstilknytta enn vanlig for universitetsstudenter, men de relativt snevre faglige miljøene

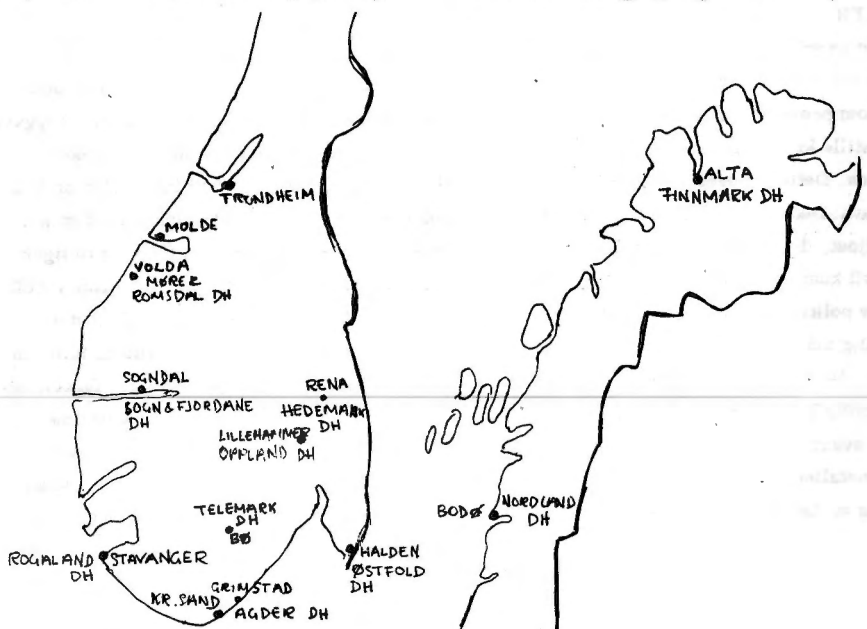
ved DH-skolene er helt avhengig av hovedfags-studerenter for ikke å krympe helt.

- Muligheter for kontakt med lokalmiljøet. Det må gjøres både ved at studiene ved DH legges opp med nærmere tilknytning til lokalsamfunnet. Det må skje ved at det gis midler til å drive slik virksomhet.

- Nei til regionale styrever.

Kampen mot de regionale styrene må fortsette. I Norval Veggelands bok om DH-systemet kommer det fram mye kritikk av hvordan de regionale styrene blander seg inn i interne saker ved skolen. Videre påvises det at det byråkratiet som etterhvert er danna rundt de regionale styrene er like dyrt å drive som hele Oppland DH!

Det betyr at det finnes brede alliansemuligheter mot styrene. Om de ikke kan nedlegges, kan styrenes makt i hvert fall innskrenkes ved at skolene mest mulig ignorerer styrene, f.eks. ved å henvende seg direkte til KUD, eller ved å mobilisere folk mot styrenes impotente og inkompetente virksomhet. I kampen mot St.meld. 17 hevdet vi at de regionale styrene ville bety sterkere statlig styring av utdanninga. Dette



har utvilsomt skjedd, men det er et interessant paradoks at KUD ofte er bedre å ha med å gjøre direkte enn de regionale styrene. Styrene er ikke bare blitt statens forlengte arm. De er blitt verre enn staten sjøl.

- Nei til livslang læring.

DH-skolenes vektallsystem er glimrende egnet for etterutdanning og deltidsutdanning. DNAs utdanningspolitikk har idag som hovedlinje at all høyere utdanning skal over på denne modellen. Dette er en alvorlig trussel mot forskningen, sosial virksomhet osv. Vi må derfor være ytterst skeptiske til alle former for deltids- og etterutdanning som det ikke gis særegne bevilgninger til. Dette gjelder også DH-skolene. Her er det også muligheter for allianser med ansatte som ikke akkurat elsker å dra fylket rundt stadig vekk.

Lillehammer løser pålaget fra KUD om etterutanning ved å gi eksamensløse kurser til byens innbyggere på kveldstid, mens RDH og ADH har hundrevis av deltidsstudenter. Sjøl om vi ikke direkte kan gå mot deltidsstudier, er det helt avgjørende å kjempe for at høyere utdanning i hovedsak er innretta på heltidsstudenter.

- Velferd.

I løpet av et år kommer antakelig stortingsmeldinga om studentvelferd. Den er basert på Alstadheim-utvalgets innstilling. Dette utvalget gikk inn for å opprette "brukerstyrte" samskipnader i hvert fylke. Det er trolig at stortingsmeldinga, som har vært varslet like rundt hjørnet i et halvt år, vil bygge på denne modellen. NKS er mot "brukerstyring" fordi det ikke er noen brukerstyring, men å sette studentene som gisler for å administrere sin egen forverring. Handlingsprogrammet tar ikke direkte stilling til hva vi skal mene om nye samskipnader, men går mot å opprette brukerstyringa på nytt der den er tatt fra studentene. Men uansett må hovedsaken være at studentene aktiviseres til

25 kamp for daghjem, skikkelige boforhold og akseptable kantinepriser. Styringsformen må ses i forhold til dette og det er ingen tvil om at brukerstyringa i Oslo er et hinder for kampen.

5. DISTRIKTSHØYSKOLENES LANDSFORBUND

DHL har kollektivt medlemskap. Samtlige DH-studenter er dermed medlemmer. DHL har i alt 13 medlemskoler. På Landsmøtet stiller alle 13 (dvs. det er 13 f.o.m. 1981) med fire delegater hver. Alle skoler er altså likt representert uansett studenttall.

Det er vedtektsfesta at valg skal foregå på allmøter og at to av representantene skal være jenter (!)

DHLs store problem har vært selve organiseringa. Fram til for et par år siden hadde organisasjonen ikke noe fast apparat i det hele tatt. I dag er leder og økonomiansvarlig heltidsansatt, men DHL har fortsatt ikke noe sekretariat. Administrasjonen, dvs. ledelsen går på rundgang mellom skolene. Siste tida har den ligget i Stavanger, men ble på Landsmøtet 1980 flyttet til Bodø.

Det har alltid værtforholdsvis jevnt med Sosfronter og konservative på landsmøtene. I år overtok imidlertid de konservative flertallet etter at Sosfront alltid har rodd i land knepne seire.

DHL har i hovedsak jobbet med kompetansespørsmål, eksamenssaker og velferd. DHL har på grunn av den store kvinneandelen vært forholdsvis aktive på kvinnepolitikk. Dessuten har organisasjonen jobbet med språklig rettferd og demokratiske retter.

De viktigste stridsspørsmålene har vært allmøtevalg kontra urnevalg og kjønnskvo-teringa, som de konservative vilha vekk. Det har også vært en serie krangler om godkjenning av delegater. Det har nå endt opp med at alle delegater skal være godkjent en uke før Landsmøtet.

NKS støtter allmøtevalg og kjønnskvo-tering.

BARE ROT I NKS ?

I "nok en oppfordring" i augustnummeret oppfordrer dere medlemmer til å bruke internvisa, bl.a. til å utvikle diskusjoner om sosialisme og dagskamp. Vel og bra, – helt enig. MEN fristen for innlegg til neste nummer var 13. september, og jeg + laget mitt fikk avisa den 15.

–Jeg har vært medlem av NKS i 2½ år, og dette har hele tida vært et tilbakevendende problem. Vi har fått bunker av 4. MAI 3. hver måned eller en gang i halvåret. Noen ganger har vi fått avisa når vi skulle, men dette har mer vært et unntak enn regelen. Jeg mener dette er et klart brudd med den demokratiske sentralismen – vi har en sentralisme uten demokrati.

Hvis flere har opplevd det samme som meg, forstår jeg godt at redaksjonen klør

seg i hodet uten å forstå at det kommer så få innlegg fra medlemmene. For mitt vedkommende har det virket sløvende, og jeg får følelsen av at skal man vite hva som skjer i organisasjonen, må man kjenne sentrale kadre, eller være det selv.

Et spørsmål til redaksjonen:

–Finnes det et organisatorisk apparat for distribusjon av avisa?

Finnes ikke dette, bør redaksjonen forklare hvorfor, og finnes dette, bør redaksjonen komme med en sterk sjølkritikk over å ha latt dette apparatet fungere så dårlig over så lang tid.

Nå er det vel kanskje sånn at denne redaksjonen ikke har sittet i 2½ år, men ett nummer har dere ihvertfall laget, så en distribusjonsrunde må dere stå ansvarlig for.

"Blindernstudent"

SVAR FRA REDAKSJONEN .

Problemet som "Blindernstudent" tar opp er ganske alvorlig og omfattende (først og fremst i Oslo) og gjelder egentlig mer enn distribusjonen av 4. MAI. Hallstein B har et innlegg i forrige nr. av 4. MAI som tar opp de samme problemene, samt at redaksjonen ikke har kunnet unngå å se/få høre hvor lang tid 4. MAI av og til bruker fra vi overleverer bladet til det når medlemmene.

Først noen ord om hvordan 4. MAI distribueres for dermed å oppklare en misforståelse hos "Blindernstudent" (og andre?). Vårt internblad har ikke eget distribusjonsnett. Vi kan f.eks. ikke, –som andre organisasjoner, sende bladet i posten til hvert enkelt medlem. Det ville gi SIPO ypperlig anledning til å kartlegge organisasjonen, samtidig som det ville øke sjansen for at bladet skulle komme i gærne hender. 4. MAI distribueres gjennom NKS sine vanlige organisasjonskanaler. Dvs. at det går fra oss (red.) til DSene, derfra til lagsstyrene som har ansvaret for at hvert enkelt medlem får bladet. Dette må sjølsagt bli mindre effektivt enn om vi sendte det direkte til medlemmene.

Hvor raskt distribusjonen går, vil avhenge av noen tilfeldigheter: Om det avholdes formannskonferanse like etter at DS har fått bladet, tida mellom formannskonferansen og lagsmøtet o.l. Augustnr. av

4. MAI kom samtidig med NKS sin sommerleir, og det tok derfor noe lengre tid enn det normalt ville ha gjort.

Til våren vil vi forsøke å legge opp en produksjonsplan for 4. MAI som DSene (lagsstyrene der det ikke finnes noe DS) kan få ved semesterstart, noe som ihvertfall gir mulighet for en effektivisering av distribueringa.

MEN problemet er ikke bare av praktisk art. F.eks. vet vi at et lag på Blindern ikke har fått 4. MAI fire uker etter at DS fikk bladet fra oss, noe som ikke bare kan skyldes maksimal uflaks. Årsaken er heller at det ikke blir tatt alvorlig på organisasjonsarbeidet. Dette gjelder først og fremst Oslo-distriktet, –vi har ikke hørt om lignende tilfeller i andre distrikt.

Mye av kritikken må rettes mot Oslo DS. Det gjelder ikke bare distribusjonen av internmateriell, men også innkassering av kontigent og kontakt med lagene (det har vært en viss framgang på noen områder). En del av kritikken må også deles ut til lagsstyrene som ikke stiller opp på formannskonferanser og andre avtaler med DS. Konsekvensen av å nedvurdere organisasjonsarbeidet er at organisasjonen ikke fungerer, eller fungerer dårlig.

Mht. rotet i distribusjonen av 4. MAI fører det til at medlemmene fratas retten til å følge med på og delta i interne diskusjoner.

Som "Blindernstudent" påpeker: Det blir sentra sentralisme uten demokrati og man må kjenne noen i ledende organ for å få vite hva som skjer.

4. MAI redaksjonen vil ta en del tiltak for å få rydda opp i rotet. Som før nevnt kommer vi til å lage en produksjonsplan i begynnelsen av semesteret. Vi vil også gjøre en del

konkrete undersøkelser på steder der vi vet at det er mye rot for å se hva som kan gjøre for å rette opp feila. Men vi tror ikke dette blir retta på før både DS og en del lagsstyrer har fått orden i organisasjonsarbeidet. (En annen artikkel i bladet tar opp organisasjonsarbeid)

Hilsen redaksjonen.

REVOLUSJONENS RESERVEARME (fortsettelse)

burde være en oppgave for hele m-l bevegelsen å finne ut av.

Avsnittet om det strategiske perspektivet mener jeg bør ut av handlingsprogrammet.

Angående NKS' støtte til Kvinnefronten

Jeg vet ikke om dagens Kvinnefrontere med händen på hjertet kan bekjenne seg til støtteerklæringa om "Kvinnefronten som den viktigste organiserte krafta mot kvinneundertrykkinga i Norge". Men ihvertfall bygger den neppe på en realistisk vurdering av kvinneorganisasjonen i dag.

Jeg mener støtteerklæringa tjener til å dekke over de problemene som tidligere nevnt, har prega organisasjonen de siste åra. Kvinnefronten har gått sterkt tilbake den senere tid over hele landet. Etter sjølkritikken og debatten om AKPs innflytelse i Kvinnefronten og om den sektariske tida i organisasjonen ser det likevel ikke ut til at de klarer å kvitte seg med tidligere feil. Her i Tromsø f.eks. ligger kvinnefrontarbeidet omtrent helt nede. Gamle led-

ere sitter igjen og medlemmene ser det som nytteløst å kunne forandre på politikken etter renselsesprosessen". Mange stiller spørsmål om ikke kvinnefronten burde legge ned og eventuelt danne en ny kvinneorganisasjon. Dette er neppe noen lokal misnøye. Det er uklart hvorvidt kvinnefrontlandsmøtet i år ga noe nytt håp for de kvinnene som har gått i spissen for å kritisere og endre politikken for Kvinnefronten.

Med støtteerklæringen vår setter vi lokk over en grunnleggende diskusjon om kvinneorganisasjonen.

De som går inn for støtteerklæringen må svare for hvilke aksjoner og bevegelser Kvinnefronten har reist de senere åra. Når største parten av kvinnebevegelsen har jobbet med oppbygging av Krisesentrene rundt i landet, - hvor har Kvinnefronten vært da? Så vidt jeg vet, sitter igjen med sin utrettelige daghjemskamp.....

Slik jeg ser situasjonen, fortøner støtteerklæringen seg som meningsløs.

EVA, Tromsø

innlegg til 4.mai

Vi vil fortsatt gjerne ha innlegg til bladet. Innlegg kan sendes til internadressa som DSene eller lagsstyrene har fått (husk å skriv at det er innlegg til 4. mai). Innleggene trenger ikke å være skrevet på maskin, så lenge hånskrifta er noenlunde leselig.

Vi skrev i semesterets første nummer at vi ville forsøke å få ut bladet fire ganger dette semesteret. Det går desverre ikke pga. at distriktet tar såpass lang tid at medlemmene ville få bladet idet neste nummer produseres.

Hilsen redaksjonen

